

FEDERALE OVERHEIDSDIENST
WERKGELEGENHEID, ARBEID EN
SOCIAAL OVERLEG

Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het werk.

Advies nr. 160 van 21 oktober 2011 over het ontwerp van koninklijk besluit betreffende de thermische omgevingsfactoren. (D130ter)

I. VOORSTEL EN MOTIVERING

Bij brief d.d. 4 februari 2011 heeft Mevrouw de Minister het ontwerp koninklijk besluit betreffende de thermische omgevingsfactoren voor advies overgemaakt aan de Voorzitter van de Hoge Raad PBW met de vraag advies uit te brengen binnen de 2 maanden.

Ingevolge het advies nr. 149 van de HRPBW van 23 april 2010 werd een nieuw ontwerp KB opgesteld.

Dit ontwerp KB houdt rekening met het advies nr. 149 wat het uitgangspunt betreft van de risico-analyse en de overname van de relevante bepalingen van het ARAB.

Omwille van recente wetenschappelijke inzichten, na grondig onderzoek van de administratie, is gebleken dat:

- Het noodzakelijk is de WBGT-index als uitgangspunt te behouden omdat het een soepel instrument is dat toelaat om gemakkelijk vast te stellen of bepaalde actiewaarden worden overschreden. Dit belet evenwel niet dat de werkgever wetenschappelijk meer verfijnde methodes zou gebruiken om preventiemaatregelen vast te stellen;
- Het noodzakelijk is de oorspronkelijk door de administratie voorgestelde actiewaarden te behouden, daar de waarden vermeld in het ARAB geen correcte inschatting geven van het risico;
- De in het ARAB opgenomen tabel bij art. 148decies 2, 4.2, §3, voor de afwisseling van werken en rusten niet wetenschappelijk gefundeerd is.

Het ontwerp KB stelt voor dat het beter is deze afwisseling te laten vaststellen door de preventieadviseur-arbeidsgeneesheer.

Comfortwaarden die in het oorspronkelijk koninklijk besluit waren opgenomen, zijn niet meer in het huidige ontwerp KB opgenomen.

Dit ontwerpbesluit zal deel uitmaken van de Codex Titel IV. – Omgevingsfactoren en fysieke agentia, Hoofdstuk II. – Thermische omgevingsfactoren. De oude ARAB-bepalingen worden opgeheven.

Op 18 februari 2011 heeft het Uitvoerend Bureau van de Hoge Raad kennis genomen van dit ontwerp van besluit. Op 17 maart en 11 april 2011 werd een commissie ad hoc gehouden.

Op 29 april 2011 heeft het Uitvoerend Bureau van de Hoge Raad beslist om een bijkomende commissie ad hoc te houden om enkele gevoelige aspecten meer in detail te bekijken met als doel over zoveel mogelijke bepalingen unanimititeit te bekomen. Op 9 mei 2011 werd de laatste commissie ad hoc gehouden.

Het Uitvoerend Bureau heeft op 24 juni 2011 beslist het ontwerp van koninklijk besluit niet voor advies voor te leggen aan de plenaire vergadering van de Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het Werk op 24 juni 2011. Enkele gevoelige punten waren nog niet uitgeklaard. Er werd beslist een redactiecomité op 8 augustus 2011 te houden.

Op 8 augustus en ook 5 september 2011 werd een redactiecomité gehouden. Een voorstel van tabel van afwisseling van werken en rusten werd door de administratie uitgewerkt.

De laatste gevoelige punten werden in het Uitvoerend Bureau op 4 oktober 2011 uitgeklaard.

Het Uitvoerend Bureau heeft op 4 en 21 oktober 2011 beslist het ontwerp van koninklijk besluit voor advies voor te leggen aan de plenaire vergadering van de Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het Werk op 21 oktober 2011.

II. ADVIES VAN DE HOGE RAAD TIJDENS DE VERGADERING VAN 21 OKTOBER 2011.

De Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het Werk brengt een gunstig advies over het ontwerp van koninklijk besluit uit, onder de volgende voorwaarden.

II. I. Eenparige standpunten:

A. Algemene opmerkingen

Op vele plaatsen in het ontwerp KB wordt verwezen naar technische termen. Deze technische termen worden soms in normen gedefinieerd. De Hoge Raad vindt het noodzakelijk praktische voorbeelden uit te werken die deze begrippen en normen illustreren in een toelichtende nota of brochure die beschikbaar wordt gesteld op de webstek van de FOD WASO.

Voorbeelden:

- fysieke belasting: art. 3, lid 1, 5°;
- internationaal aanvaarde meet- en berekeningsmethoden naast de WBGT-index: art. 4, §3 (hernummerd art. 3, §2 door de Hoge Raad); hierin moet duidelijk aangegeven worden welke evaluatiecriteria goed en minder goed scores zodat het compromis tussen o.a. meet(on)zekerheid en praktische bruikbaarheid ook voor leken verstaanbaar is;
- berekening WBGT-index
(<http://www.deparisnet.be/chaleur/Chaleur.htm#neerlandais>;
<http://www.arbobondgenoten.nl/arbothem/fysisch/klimaat/calculator-wbgt.htm>);
- gangbare voorschriften en gebruiken inzake comfort op de arbeidsplaats (hernummerd art. 4 door de Hoge Raad);

- WBGT-index: benadrukken dat het een index is als resultaat van een berekening van een meting van 2 afgeleide grootheden en geen gemeten temperatuur: art. 6, §2;
- de essentiële elementen uit ISO 7933 en ISO 9866 betreffende de afwisseling van periodes van afwezigheid op de werkpost met vastgestelde rusttijden (herformuleerd art. 7 door de Hoge Raad);
- voorbeelden van situaties en beschermingsmaatregelen die onder art. 12 bedoeld worden;
- voorbeelden van werkzaamheden die bij interventies worden bedoeld zoals interventies bij kerncentrales en gaspakdragers bij de brandweer en waarden van fysiologische limieten: art. 16.

De Hoge Raad wenst betrokken te worden in de toelichtende nota's of brochures die beschikbaar zullen gesteld worden op de webstek van de FOD WASO waarin o.a. methodes zullen uitgewerkt worden.

Op vele plaatsen in het ontwerp KB worden vage termen gebruikt. De Hoge Raad kan begrijpen dat het niet altijd gemakkelijk of aangewezen is dit duidelijker te omschrijven in een reglementaire tekst. De Hoge Raad vindt het daarom aangewezen om dit verder uit te werken en te illustreren in een toelichtende nota of brochure dat beschikbaar wordt gesteld op de webstek van de FOD WASO.

Voorbeelden:

- gevoelstemperatuur (zie verder de opmerkingen betreffende het art. 3);
- aangepaste werkkledij: art. 8;
- voldoende aantal verwarmingsmiddelen: art. 9;
- voldoende krachtige verwarmingsinrichtingen: art. 10, lid 2;
- de afwisseling van beperkte aanwezigheidstijden en de rustperiodes: art. 13;
- invulling van de begrippen korte blootstelling en ernstige overmatige warmte: art. 16;
- gezondheidstoezicht in geval van blootstelling van de werknemers “*uit hoofde van hun dagtaak*” indicatie geven van het toepassingsgebied dit om te vermijden dat een occasionele of kortdurende blootstelling automatisch tot gezondheidstoezicht leidt (art. 18 geherformuleerd door de Hoge Raad);
- concrete voorbeelden van de bijzonder gevoelige groepen en mogelijke symptomen van deze groepen zoals bepaald in ISO 14415: art. 19.

B. Artikelsgewijze opmerkingen

Afdeling II

De Hoge Raad vraagt om “Afdeling II. Risicoanalyse” te veranderen in “*Afdeling II. Risicoanalyse en preventiemaatregelen*” (zie commentaar verder).

Artikel 3

In het kader van de risicoanalyse wordt o.a. de luchtstroomsnelheid in rekening gebracht. De luchtstroomsnelheid bepaalt in sterke mate de risico's voor de werknemers bij het werken in koude, zeker bij het werken in open lucht. De zogenaamde "gevoelstemperatuur" is vaak veel lager dan de gemeten temperatuur. Daarom moet bij de risicoanalyse (art. 3, lid 1, 3°) en de keuze van de preventiemaatregelen voldoende rekening gehouden worden met de luchtstroomsnelheid.

De Hoge Raad vraagt daarom dat in de toelichting/brochure bij dit OKB ruime aandacht wordt besteed aan het begrip "gevoelstemperatuur", de risico's voor de werknemers en de mogelijke preventiemaatregelen.

Ondermeer kan verwezen worden naar de volgende berekeningsmethodes:

- <http://www.weather.gov/os/windchill/index.shtml>;
- http://en.wikipedia.org/wiki/wind_chill;
- <http://nl.wikipedia.org/wiki/gevoelstemperatuur>;
- http://www.knmi.nl/waarschuwingen_en_verwachtingen/omrekenen.html.

Volgens de Hoge Raad horen art. 4, §1. en art. 4, §3. eerder thuis in een nieuwe paragraaf 2 in art. 3. Hierdoor wordt de formulering van het aspect risicoanalyse beter in lijn gebracht met de formulering van de risicoanalyse zoals o.a. in het KB van 27 maart 1998 betreffende het beleid inzake het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk.

Art. 3, §2 zou dan als volgt luiden:

"In het kader van de risicoanalyse, evalueert de werkgever de thermische omgevingsfactoren en, indien nodig, meet hij ze.

De in toepassing van deze paragraaf gebruikte meet- en berekeningsmethodes worden bepaald, na advies van de preventieadviseur-arbeidsgeneesheer of de preventieadviseur-arbeidshygiëne en na akkoord van het comité.

Indien er in het comité geen akkoord wordt bereikt, kiest de werkgever één van de methodes, waarvan tenminste de referenties worden gepubliceerd op de webstek van de Federale Overheidsdienst Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg."

Artikel 3, lid 2 (hernummerd art. 3, §1, lid 2 door de Hoge Raad)

De Hoge Raad vraagt om niet enkel met werkduur en seizoenschommelingen rekening te houden maar ook met frequent wisselende werkomstandigheden in de risicoanalyse. Er zijn simulatiemethoden die dit ook kunnen berekenen.

Artikel 4

De Hoge Raad acht art. 4, §1. en §3. meer op zijn plaats in art. 3 en art. 4, §2 meer op zijn plaats in art. 6 (zie verder art. 6). Hierdoor is dit een leeg artikel geworden.

Artikel 4 (nieuw, herformuleerd door de Hoge Raad)

De Hoge Raad stelt vast dat het merendeel van klimaatklachten te maken hebben met comfort. In dit OKB totaal niets hierover voorzien, zou geen goed signaal zijn naar werknemers en werkgevers.

Comfort is o.a. individu- en situatiegebonden. Het invoeren van comfortwaarden zoals actiewaarden voor blootstelling zou te ver gaan. De Hoge Raad vraagt om inzake comfort rekening te houden met de gangbare voorschriften en gebruiken van comfort op de arbeidsplaats. Daarom stelt de Hoge Raad voor om bepalingen vergelijkbaar met artikel 3 in het leeg gekomen artikel 4 in te voeren.

De Hoge Raad stelt volgende formulering voor:

“Op grond van de in artikel 3 bedoelde risicoanalyse, stelt de werkgever overeenkomstig artikel 9 van het koninklijk besluit van 27 maart 1998 betreffende het beleid inzake het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk en met inachtneming van de algemene preventiebeginselen bedoeld in artikel 5, §1., tweede lid van de wet van 4 augustus 1996 betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk passende preventie maatregelen vast:

1° die inspelen op de factoren bedoeld in artikel 3, §1, eerste lid, 1° tot 6° en de eventuele combinatie ervan;

2° die rekening houden met de gangbare voorschriften en gebruiken inzake comfort op de arbeidsplaats.”.

Artikel 5

De Hoge Raad stelt voor dit artikel te schrappen omdat de Raad van mening is dat dit artikel overbodig is rekening houdend met de bestaande reglementering.

Artikel 6

De Hoge Raad vraagt de formulering “voor de blootstelling aan koudebelasting” en “voor de blootstelling aan warmtebelasting” te vervangen door respectievelijk “voor de blootstelling aan koude” en “voor de blootstelling aan warmte”.

Zo niet dienen ook deze begrippen als definitie in art. 2 opgenomen te worden. Het begrip fysieke belasting wordt impliciet omschreven in art. 3, lid 1, 5°.

De Hoge Raad vraagt dat omwille van de leesbaarheid de zinnen in §1 en §2 opgesplitst worden in 2 zinnen. De zinnen luiden dan:

“§1: Voor de blootstelling aan koude worden de actiewaarden voor blootstelling vastgelegd in functie van de fysieke werkbelasting. De luchttemperatuur mag niet lager zijn dan: ....”

“§2: Voor de blootstelling aan warmte worden de actiewaarden voor blootstelling vastgelegd uitgaande van de WBGT-index in functie van de fysieke belasting. De waarde van deze index mag niet hoger zijn dan: ...”.

Artikel 6, §2

De Hoge Raad vraagt om een tweede lid aan art. 6, §2 toe te voegen dat de inhoud van art. 4, §2, lid 2 als volgt herneemt:

“De WBGT-index kan hetzij rechtstreeks gemeten worden, hetzij berekend worden uitgaande van de meting van de klimatologische parameters bedoeld in artikel 3, eerste lid, 1° tot 4° waardoor een waarde kan worden bekomen die gelijkwaardig is aan deze WBGT-index.”.

Artikel 7

De Hoge Raad acht het aangewezen artikel 7 en 17 te combineren.

De Hoge Raad is het eens met het principe dat de afwisseling van periodes van aanwezigheid op de werkpost met rusttijden in geval van blootstelling aan warmte trapsgewijze wordt bepaald door normen of door een akkoord van het CPBW of op grond van waarden vervat in een tabel.

De Hoge Raad stelt voor een tabel bij het OKB te voegen en in het KB de mogelijkheid te voorzien om – na inwerkingtreding van het nieuwe KB – algemeen bindend verklaarde collectieve arbeidsovereenkomsten (CAO's) over dit onderwerp af te sluiten en toe te passen.

Deze CAO's kunnen de tabel in de bijlage aanvullen, nuanceren of vervangen.

De sociale partners hebben evenwel een verschillende benadering betreffende de afdwingbaarheid van deze tabel t.o.v. bestaande akkoorden afgesloten voor de inwerkingtreding van het nieuwe besluit.

In het hoofdstuk Verdeelde standpunten (zie infra II.2) wordt meer uitleg gegeven over de tabel.

De Hoge Raad vraagt artikel 7 als volgt te wijzigen (rekening houdend met de hierboven gemaakte opmerking):

“§1. Wanneer de heersende temperaturen wegens technologische of klimatologische redenen de actiewaarden bedoeld in artikel 6 kunnen overschrijden, gaat de werkgever, op grond van de in artikel 3 bedoelde risicoanalyse, vooraf over tot de opstelling van een programma van technische en organisatorische maatregelen om de blootstelling aan, al naargelang het geval, koude of warmte en de daaruit voortvloeiende risico's te voorkomen of tot een minimum te beperken.

De in het eerste lid bedoelde organisatorische en technische maatregelen hebben inzonderheid betrekking op:

1° technische maatregelen die inspelen op de temperatuur van de omgevingslucht, de luchtvochtigheid, de thermische straling of de luchtstroomsnelheid inzonderheid het voorzien van inrichtingen voor kunstmatige verluchting, volgens de bepalingen betreffende de ventilatie van arbeidsplaatsen, het opvangen en afvoeren van warme en vochtige dampen of gassen, het plaatsen van reflecterende afschermingen en het gebruik van luchtbevochtigers of ontvochtigers;

2° het verlagen van de fysieke arbeidsbelasting door aanpassing van de arbeidsmiddelen of van de werkmethode;

3° alternatieve werkmethode die de noodzaak van blootstelling aan overmatige koude of warmte verhinderen;

4° beperking van de duur en intensiteit van de blootstelling;

5° het aanpassen van de werkroosters of de arbeidsorganisatie zodanig dat de blootstellingsduur van de werknemer aan de overmatige warmte verlaagd wordt, en, indien nodig, periodes van aanwezigheid op de werkpost worden afgewisseld met rusttijden, door te brengen ter plaatse of in rustlokalen, zoals bedoeld in artikelen 65 en 66 van het koninklijk besluit van ..... tot vaststelling van de algemene basiseisen waaraan arbeidsplaatsen moeten beantwoorden;

6° het verschaffen van kledij die de blootgestelde werknemers beschermt tegen overmatige koude, warmte, vocht of thermische straling;

7° het zonder kosten voor de werknemers ter beschikking stellen van aangepaste verfrissende of warme dranken.

De afwisseling van periodes van aanwezigheid op de werkpost met rusttijden bedoeld in het tweede lid, 5° wordt vastgesteld als volgt:

1° de werkgever die de norm ISO 7933 of ISO 9886 toepast, wordt vermoed in overeenstemming te zijn;

2° indien de werkgever de in 1° bedoelde norm niet wenst toe te passen, wordt de afwisseling van periodes van aanwezigheid op de werkpost met rusttijden vastgesteld na advies van de preventieadviseur-arbeidsgeneesheer en na het voorafgaand akkoord van de werknemersvertegenwoordigers in het comité, of bij ontstentenis de vakbondsafvaardiging;

3° indien de werkgever de in 1° bedoelde norm niet wenst toe te passen en indien het in 2° bedoelde akkoord niet wordt bereikt, past hij de bepalingen toe van de tabel toe opgenomen in bijlage I.

§2. Het in §1 bedoelde programma beschrijft per werkpost, per groep van werkposten, per functie of groep van functies de technische en organisatorische maatregelen die in toepassing van dit koninklijk besluit zullen worden getroffen.

Het wordt aangepast telkens er zich wijzigingen voordoen in één of meerdere elementen die aanleiding hebben gegeven tot het opstellen van dit programma.

§3. Het in §1 bedoelde programma wordt voor advies voorgelegd aan de bevoegde preventieadviseurs en aan het comité en het wordt gevoegd bij het globaal preventieplan.

De werkgever voert dit programma uit van zodra de actiewaarden worden overschreden.

§4. Het programma bedoeld in dit artikel doet geen afbreuk aan de toepassing van de minimumvoorschriften bedoeld in de artikelen 8 tot 16.”.

Artikel 8

De Hoge Raad vraagt dezelfde termen te gebruiken als in andere KB's. Daarom is het aangewezen in de Franstalige tekst de term “*sans frais pour les travailleurs*” te gebruiken in plaats van “*gratui-tement*” en in de Nederlandstalige tekst de term “*zonder kosten voor de werknemers*” te gebruiken i.p.v. “*zonder kosten*”.

Op het einde van de zin van art. 8, lid 2 stelt de Hoge Raad na rustlokaal volgende woorden toe te voegen:

“overeenkomstig de bepalingen van artikel 7,§1, derde lid.”.

Artikel 9, lid 3

De Hoge Raad acht het aangewezen om naast lokalen en voorlopige constructies ook andere plaatsen te aanvaarden (zoals werfwagens) waarin men zich bij tussenpozen kan verwarmen.

Artikel 11

De Hoge Raad vraagt om naast kunstmatige verluchting als techniek ook afzuiging op te nemen in de tekst van art. 11.

Artikel 13

Hoge Raad vraagt na te gaan of de referentie naar art. 65 en art. 66 rond rustlokalen (Hoofdstuk I, Afdeling 6, onderafdeling 6 van de Codex) correct is.

De Hoge Raad vraagt om het woord “*beperkte*” in art. 13, lid 2 en lid 3 te schrappen.

Artikel 13, lid 3

De Hoge Raad vraagt om de tekst als volgt aan te passen:

“De afwisseling van de aanwezigheidstijd op de werkpost en de rusttijden wordt bepaald overeenkomstig artikel 7, §1, derde lid”.

Artikel 14, lid 1, 1°

De Hoge Raad vraagt om in art. 14, lid 1, 1° een verduidelijking toe te voegen. De tekst zou als volgt luiden:

“1° indien de overschrijding aanhoudt, installeert de werkgever binnen de 48 uur, na het ogenblik van de vaststelling van de overschrijding, inrichtingen voor kunstmatige verluchting, overeenkomstig de bepalingen betreffende de ventilatie van de arbeidsplaats.”

Artikel 14, lid 1, 3°

De Hoge Raad vraagt om in de Nederlandse tekst de term “*verfrissende dranken*” te gebruiken i.p.v. “*aangepaste gekoelde dranken*”. De term frisdranken in de Nederlandstalige tekst zoals voorzien in de oude ARAB-bepalingen is ook niet de juiste terminologie. Naar analogie van andere bepalingen in de Codex wordt dit gratis ter beschikking gesteld. De tekst zou dan luiden: “*De werkgever zorgt, zonder kosten voor de werknemers, voor de verdeling van aangepaste verfrissende dranken, ...*”.

Artikel 16

De Hoge Raad vraagt om in de titel van onderafdeling 3 en in de eerste zin expliciet de woorden “*bij interventies*” op te nemen zodat duidelijk is dat dit enkel bij deze uitzonderlijke toestanden wordt bedoeld.

Artikel 17

De Hoge Raad acht het aangewezen artikel 7 en 17 te combineren. Hierdoor is dit een leeg artikel geworden.

Artikel 18

De Hoge Raad vraagt het artikel als volgt aan te passen:

“§1. De werknemers worden onderworpen aan een passend gezondheidstoezicht, wanneer zij uit hoofde van hun normale dagtaak, om technologische redenen worden blootgesteld aan:

1° koude, wanneer de temperatuur lager is dan 8°C;

2° warmte, wanneer de actiewaarden bedoeld in artikel 6, §2 worden overschreden.

Dit gezondheidstoezicht wordt uitgevoerd alvorens de werknemer te werk te stellen en wordt jaarlijks herhaald.

§2. De werknemers worden onderworpen aan een passend gezondheidstoezicht, wanneer zij gewoonlijk buiten tewerkgesteld worden.

§3. Het gezondheidstoezicht bedoeld in dit artikel wordt uitgevoerd overeenkomstig de bepalingen van het koninklijk besluit van 28 mei 2003 betreffende het gezondheidstoezicht op de werknemers.”.

De Hoge Raad vraagt deze frequentie en het toepassingsgebied opnieuw te bekijken indien de globale discussie over het gezondheidstoezicht wordt gevoerd in de Hoge Raad.

Artikel 20

De Hoge Raad vraagt dezelfde formulering te gebruiken als in andere KB's. Daarom is het aangewezen een punt 7° op te nemen dat zegt:

“de omstandigheden waarin werknemers met toepassing van het koninklijk besluit betreffende het gezondheidstoezicht recht hebben op gezondheidstoezicht.”.

II. 2 Verdeelde standpunten

A. Betreffende de actiewaarden

De werkgeversafgevaardigden hebben volgend standpunt. De actiewaarden voor de blootstelling aan warmte zijn sinds mensenheugenis opgenomen in het ARAB. Deze actiewaarden zouden opgesteld zijn met de Botsball methode. Deze methode wordt sinds 1974 (en waarschijnlijk veel vroeger) niet meer gebruikt omdat de veel realistischere WBGT methode vanaf dan algemeen werd. De huidige in het ARAB opgenomen actiewaarden worden door de interne preventiediensten (indien deze een meettoestel in hun bezit hebben) en externe preventiediensten toegepast in combinatie met een WBGT methode.

In veel ondernemingen is een precair evenwicht bereikt betreffende de werkzaamheden in warmte van klimatologische oorsprong. Een daling van 1 WBGT-eenheid (van 30 naar 29) zou voor deze ondernemingen een reële daling betekenen en het bereikte evenwicht verstoren. Deze redenering geldt ook voor de andere actiewaarden.

Het nieuwe voorstel voor de actiewaarde (voor de blootstelling aan warmte) voor zeer zwaar werk ligt op WBGT-waarde 18. De vertegenwoordigers van de werkgevers vragen zich af of dit een

realistisch voorstel is omdat de gemiddelde temperatuur tijdens de zomermaanden in ons land rond deze waarde schommelt

De werknemersafgevaardigden ondersteunen het voorstel van nieuwe WBGT-waarden zoals voorzien in art. 6 van het OKB. Deze waarden zijn aangepast aan de huidige meetmethodes voor WBGT en zijn internationaal aanvaard. Ook andere Europese landen gebruiken de ISO 7243 als referentie voor deze WBGT-waarden. Het behoud van de huidige ARAB-waarden, zoals gevraagd door de werkgeversvertegenwoordigers, is niet minder dan het verderzetten van een situatie waarbij te hoge actiewaarden voor blootstelling aan warmte gebruikt worden, waardoor de gezondheid van werknemers onvoldoende beschermd wordt.

B. Betreffende een tabel rond de afwisseling van periodes van aanwezigheid op de werkpost met rusttijden, in geval van blootstelling aan warmte

Door de administratie werd in de laatste CAH een tabel uitgewerkt en voorgesteld rond de afwisseling van periodes van aanwezigheid op de werkpost met rusttijden die de tabel bij artikel 148decies 2, 4.2, §3 van het ARAB actualiseert.

De tabel zou er als volgt uitzien:

	Licht Werk	Halfzwaar Werk	Zwaar Werk	Zeer zwaar werk
Afwisseling in het werk	WBGT waarden			
45 min werk– 15 min rust	29,5	27	23	19
30 min werk– 30 min rust	30	28	24,5	21

De Hoge Raad is het eens met het principe dat de afwisseling van periodes van aanwezigheid op de werkpost met rusttijden in geval van blootstelling aan warmte trapsgewijze wordt bepaald door normen of door een akkoord van het CPBW of op grond van waarden vervat in een tabel.

Algemeen bindend verklaarde collectieve arbeidsovereenkomsten (zie II.1.B) kunnen de tabel in bijlage aanvullen, nuanceren of vervangen.

De sociale partners hebben evenwel een verschillende benadering rond de afdwingbaarheid van deze tabel t.o.v. de bestaande akkoorden over dit onderwerp afgesloten voor de inwerkingtreding van het nieuw besluit.

De werkgeversafgevaardigden kunnen niet instemmen met het gebruik van een tabel die expliciet is opgenomen in de regelgeving, indien deze afbreuk doet aan de in de ondernemingen gemaakte afspraken en hierdoor de sociale vrede in de onderneming op de helling wordt gezet. Dit is inzonderheid het geval in ondernemingen waar de actiewaarden voor warmte voor een bepaalde duur worden overschreden ingevolge een cumulatie van warmte van technologische en klimatologische oorsprong en waar er na advies van de arbeidsgeneesheer maatregelen worden getroffen waarover het akkoord van het comité werd bekomen. In zulk geval zou de tabel niet van toepassing zijn.

De werkgeversafgevaardigden zijn het ook niet eens met de waarden in de tabel (zie II.2.A Betreffende de actiewaarden).

De werknemersafgevaardigden vragen dat de tabel met rusttijden, in geval van blootstelling aan overmatige warmte, voorgesteld door de administratie en waarvan sprake in dit advies, in bijlage bij het OKB wordt opgenomen (zie door Hoge Raad geherformuleerd art. 7, §1, lid 3, 3°). Dit is de enige wijze om werknemers rechtszekerheid te geven in ondernemingen waar er geen mogelijkheid is

om tot een onderling akkoord te komen of waar er geen syndicale vertegenwoordigers zijn. Een vergelijkbare tabel stond trouwens tot nu toe in de wetgeving (ARAB, artikel 148decies 2, 4.2, §3).

De werknemersafgevaardigden zijn er voorstander van dat de bestaande of ‘historische’ akkoorden ook kunnen bekeken worden in het kader van de cascade voorzien in de nieuwe reglementering. Beide partijen in een onderneming kunnen dus beslissen om de bestaande te handhaven of nieuwe akkoorden af te sluiten.

De visie van de werkgeversafgevaardigden (zie hierboven standpunt rond sociale vrede) suggereert dat historische akkoorden voorrang hebben op het nieuwe OKB. Hiermee kunnen de werknemersafgevaardigden niet akkoord gaan.

III. BESLISSING

Het advies aan Mevrouw de Minister van Werk bezorgen.